

การศึกษาแนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู

A Studying Guidelines of the Educational Innovation Management
Used for Improving Teacher's Teaching and Research

อัจศรา ประเสริฐสิน¹

Ujsara Prasertsin

เทพสุดา จิวตระกูล²

Thapsuda Jiotrakul

จอย ทองกลมศรี³

Joy Thongklomsee

---

¹ ด.ต., อาจารย์ประจำ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: Ed.D., Lecturer in Educational and Psychological Test Bureau, Srinakharinwirot University, E-mail: ubib_p@hotmail.com

² นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: Doctoral student in Applied Behavioral Science Research, Srinakharinwirot University, E-mail: j.thapsuda@gmail.com

³ ประ.ด., อาจารย์พิเศษ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: Ph.D., Lecturer in Innovative Learning Center, Srinakharinwirot University, E-mail: joychula@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม มีผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร 3 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร (สพฐ.) สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.) และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สังกัดละ 2 คน รวม 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู มีความตรงเชิงเนื้อหา ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครูประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) การจัดการอบรมความรู้ที่ทันสมัยเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) การส่งเสริมสนับสนุนอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม 3) การจัดเวทีนำเสนอผลงานเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) มีนโยบายส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในชั้นเรียน 5) มีงบประมาณจัดทำนวัตกรรม 6) กำหนดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องให้มีความเหมาะสมกับจำนวนสื่อการเรียนรู้ และ 7) สร้างแรงจูงใจให้ครูในการสร้างนวัตกรรม เช่นการให้รางวัล

Abstract

The purpose of this research was to studying guidelines of the educational innovation management used for improving teacher's teaching and research. The research designed to collect qualitative data by a discussion group with six teachers working in the school under the Office of the Basic Education Bangkok, Office of Education Commission, Department of Education BMA and Office of Private Education Commission. Research tools was focus group form concerning innovative management education which can be used for improving teacher's teaching and research. The content analysis by IOC were between 0.60-1.00. The research results found that seven topics for guideline of the educational innovation management used for improving teacher's teaching and research were: 1) training the new knowledge to create innovation, 2) supporting advance and appropriate technology, 3) providing chance of academic presentation for knowledge changing, 4) promoting classroom innovation, 5) allocating budget for innovation 6) providing learning innovation according to the number of students in a classroom, and 7) motivating as reward for teachers and staffs who do the research and innovation in education.

คำสำคัญ: ครู การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา การเรียนการสอน การทำวิจัย

Keywords: Teacher, Educational innovative management, Teaching, Research

บทนำ

นวัตกรรมทางการศึกษาในอดีตมักถูกพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในด้านการพัฒนาผู้เรียน คือ นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน การพัฒนาครูให้สามารถนำรูปแบบของนวัตกรรมทางการศึกษา มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัย จะช่วยให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ในด้านการจัดการ

เรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง ซึ่งควรมีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการทำวิจัยควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูมีสมรรถนะเพิ่มขึ้น เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างและพัฒนาความรู้ (Office of the Education Council, 2001) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (Office of the National Education Commission, 2002) เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ถือว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผนการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนของตนแสดงออกอย่างอิสระเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ เรียนรู้จากสภาพจริงจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และมีประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับสังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำงานเป็นหมู่คณะเพื่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุขและสร้างสรรค์ ดังนั้น กระบวนการเรียนรู้และวิธีการสอนแบบเดิมที่ผู้สอนเป็นผู้นำเสนอ เนื้อหาโดยส่วนใหญ่จึงเปลี่ยนแปลงไป กระบวนการเรียนรู้และวิธีสอนต้องกำหนดใหม่เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย สอดรับความต้องการ ความสามารถ ความสนใจ และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ของผู้เรียน ผู้สอนกับผู้เรียนจะต้องร่วมกันก้าวไปสู่สัมฤทธิผลของการศึกษาและการพัฒนาคน บทบาทของผู้สอนต้องเป็นผู้จัดการที่คอยควบคุม และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานของหลักสูตร ในขณะที่ผู้เรียนต้องปรับบทบาทจากการเป็นผู้รับเป็นผู้แสวงหาและเรียนรู้ด้วยการคิดด้วยการปฏิบัติอย่างแท้จริงไม่ใช่จดจำเพียงอย่างเดียว

สำหรับนวัตกรรมทางการเรียนการสอน หมายถึง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีโทรคมนาคม ทำให้นักการศึกษาพยายามนำศักยภาพของเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ จำนวนมาก ทั้งในการเรียนด้วยตนเอง การเรียนเป็นกลุ่ม รวมไปถึงสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ สุคนธ์ สินธพานนท์ (Sukhon Sinthapanon, 2010) กล่าวว่า นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการคิดในสิ่งใหม่ ๆ รวมไปถึงสื่อในการเรียนการสอนที่ครูไม่เคยได้ใช้มาก่อน หรือดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้เกิดความทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถที่จะตอบสนองการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนแบบมีส่วนร่วม การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา โดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาจัดการเรียนการสอน และนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กล่าวโดยสรุป นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความสามารถในการใช้นวัตกรรมสื่อการเรียน เป็นตัวกลางหรือช่องทางถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ รวมไปถึงประสบการณ์ จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยสื่อการเรียนก็นับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนผู้สอนได้แสดงบทบาท และเกิดความเข้าใจ ในวิชาที่เรียนที่สอนกันได้มากขึ้น

การศึกษาวิจัยที่ได้สังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาครู ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของ สุวิมล ว่องวาณิช, อรุมา เจริญสุข และอัจฉรา ประเสริฐสิน (Suwimon Wongwanich, Ornuma Jareonsuk, & Ujsara Prasertsin, 2011) พบว่า การสังเคราะห์สาระในรายงานวิจัยแต่ละเล่ม ทั้ง 16 เล่ม มาแปลความหมายตามหลักการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิธาน ทำให้ได้ปัจจัยที่เป็นสาเหตุอันมีผลต่อการพัฒนาครูรวม 3 ปัจจัยหลัก ปัจจัยด้านกระบวนการ จำนวน 15 วิธีการ/กลยุทธ์ และผลลัพธ์คือการพัฒนาครู 5 ด้าน ปัจจัยด้านผลลัพธ์ คือ การพัฒนาครูประกอบด้วยประเด็นที่แสดงถึงสมรรถภาพและคุณลักษณะของครูที่ควรได้รับการพัฒนารวม 5 ด้าน คือ 1) สมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน 2) ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ 3) ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) ความรู้ความเข้าใจและทักษะในกระบวนการประเมินการจัดการเรียนรู้ และ 5) ครูเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานภายในตนและระหว่างเพื่อนครู โดยผลลัพธ์ที่นักวิจัยมุ่งพัฒนาให้เกิดในตัวครูที่พบมากที่สุด คือ การพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งประกอบด้วย การมีทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ และสามารถประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ การพัฒนาให้ครูเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานภายในตนและระหว่างเพื่อนครู เป็นพฤติกรรมโดย

ทั่วไปของครู แต่จะส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู ความกระตือรือร้นในการทำงาน การมีพลังอำนาจการทำงานโดยรวม การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความสามารถใช้ภาษาไทยในการพูดได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ ยังมีผลลัพธ์การพัฒนาครูเกี่ยวกับความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความรู้ความเข้าใจและทักษะในกระบวนการประเมินการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของต่างประเทศที่ศึกษาถึงการพัฒนานวัตกรรมการทางการศึกษาของครูในประเทศบราซิลช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมาจนถึงศตวรรษที่ 21 (Giroletti, Lima, & Pathy, 2012) พบว่า นวัตกรรมกับการศึกษามีความเชื่อมโยงกันในกระบวนการพัฒนา

งานวิจัยที่พบส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู ดังเช่น การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการใช้นวัตกรรม สภาพความต้องการในการใช้นวัตกรรม ความรู้ความสามารถของครูในการใช้นวัตกรรม พฤติกรรมการใช้สื่อวัตกรรมการต่าง ๆ ของครู แนวทางการพัฒนาและสนับสนุนการใช้นวัตกรรม ตลอดจน การศึกษาโปรแกรมหรือแนวทางการสนับสนุนการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักวิจัย และพัฒนาการศึกษา (Office of the Education Council, 2009) อมรรัตน์ เหล็กกล้า (Amornrat Lekkla, 2011) การาวาเลีย (Garavaglia, 2016) เคานิงส์ (Könings, Brand-Gruwel, & van Merrinboer, 2006) ลับเบอร์ส (Lubbers, 2014) และ วิทเวิร์ธ (Whitworth, 2014) หากแต่งงานวิจัยครั้งนี้ได้ลงลึกศึกษาโดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ การสนทนากลุ่ม ทำให้ทราบข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตลอดจนสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในเรื่องการจัดการนวัตกรรมการทางการศึกษา ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู ดังนั้นการวิจัยนี้จึงทำให้ได้รูปแบบการจัดการนวัตกรรมการทางการศึกษา ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครูได้อย่างแท้จริง และผลการดำเนินการวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาครู ทั้งด้านการเรียนการสอนและการทำวิจัย ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน และเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาต่อไปในอนาคต ด้วยเหตุผลที่กล่าวในข้างต้น การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวทางการจัดการนวัตกรรมการทางการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของครู การพัฒนาผู้เรียน และเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการนวัตกรรมการทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นครูจากโรงเรียนในเขต กรุงเทพมหานคร 3 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร (สพฐ.) 2 คน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.) 2 คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน สำหรับครูผู้ให้ข้อมูลเป็นครูระดับหัวหน้างานหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนการสอนและการทำวิจัยของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสนทนากลุ่ม โดยมีข้อคำถามเพื่อหาแนวทางการจัดการนวัตกรรมการทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู รวม 7 ข้อ เครื่องมือดังกล่าวมีความตรงเชิงเนื้อหา ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำโดยการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และสังเคราะห์ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มระหว่างครูและผู้วิจัย สามารถสรุปเป็นข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อนำมาจัดทำเป็นแนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู มีรายละเอียด ดังนี้

1. ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา มีประเด็นนำเสนอ 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องมือช่วยสอนหรือวิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเครื่องมือเหล่านั้นช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจได้รวดเร็วยิ่งขึ้น พัฒนาทักษะ และประหยัดเวลาในการอธิบาย ได้แก่ การจัดทำแบบฝึกหัด หนังสือส่งเสริมอ่านเสริม เอกสาร แผ่นพับ ผังความรู้ กระเป๋าผนัง ป้ายคำศัพท์ โมเดลแบบจำลองประกอบการเรียนการสอน หนังสือภาพสามมิติ (Pop-up) นิตรรศการ การร้องเพลง และในปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ ที่สามารถนำมาประยุกต์กับการสอนได้ เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) การใช้อินเทอร์เน็ต บทเรียนออนไลน์ สื่อมัลติมีเดีย E-book, E-learning โปรแกรม PowerPoint วิดีทัศน์ เป็นต้น ซึ่งแหล่งการเรียนรู้ดังกล่าวกำลังเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน การทำให้เด็กเรียนรู้ต้องคำนึงถึงการเลือกใช้นวัตกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน ตรงกับจุดมุ่งหมาย และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และก่อนที่จะนำสื่อเหล่านี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะต้องทำการตรวจสอบประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้รู้ว่าสื่อที่ทำออกมานั้น มีประสิทธิภาพเพียงพอ และเชื่อถือได้ เพื่อเป็นการกระตุ้นนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการใช้นวัตกรรมนั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยในการคิดค้นนวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ ครูจำเป็นต้องมีความใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาพัฒนาตลอดเวลา

1.2 ด้านทักษะ พฤติกรรม และการปฏิบัติในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา การสร้างนวัตกรรมควรสอดคล้องกับบทเรียน เลื่อนนวัตกรรมให้เข้ากับวัยและสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ดี โดยผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมใช้นวัตกรรมนั้น ๆ หาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ ผลิदनวัตกรรมประเภทต่าง ๆ ทั้งสื่อประเภทหนังสือ สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยสามารถทำได้เองด้วยการใช้อุปกรณ์อย่างง่าย ราคาไม่แพง ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน ทำวิจัยรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อออกแบบกิจกรรมของครู มีการเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู เลือกใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่อาจไม่ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวมาก หรือใช้นวัตกรรมที่มีผู้จัดทำไว้แล้ว เนื่องจากกิจกรรมและภาระงานที่ทำอยู่จำนวนมาก มีการประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรมแต่ละชิ้นและปรับปรุงพัฒนา หาสื่อที่หลากหลายมาใช้ในชั้นเรียน

1.3 ด้านเจตคติ มุมมองในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นเรื่องที่ดี และจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา ควรมีการพัฒนาต่อยอดและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดอบรมให้เกิดการนำไปใช้อย่างจริงจังเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา โดยการนำสิ่งประดิษฐ์หรือแนวความคิดใหม่ ๆ เผยแพร่เป็นตัวอย่างให้ครูได้นำแนวคิดไปประยุกต์ใช้หรือผลิตสื่อการสอนใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป ซึ่งเครื่องมือของครูต้องช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้มากขึ้น อีกทั้งช่วยพัฒนาครูได้ฝึกคิดหาวิธีการช่วยนักเรียนให้มีพัฒนาการเรียนที่ดีขึ้น พัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้นวัตกรรมได้ตลอดชีวิต และช่วยแบ่งเบาภาระการสอนของครู ส่วนด้านผู้เรียนนั้นได้เรียนรู้อย่างก้าวไกลและทันสมัย เข้าถึงเข้าใจองค์ความรู้และเนื้อหาของวิชาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น และการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาและใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการศึกษา ทำให้สามารถเรียนได้ไม่จำกัดเวลาและสถานที่

โดยสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ มีการฝึกอบรมวิธีการประดิษฐ์สื่อการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยควรมีการจัดอบรมในทุกปี เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัย เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และกลุ่มวิชาต่าง ๆ ด้านการ

พัฒนาทักษะ ควรเลือกนวัตกรรมที่เข้ากับวัยและสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ดี และส่งเสริมให้ทำวิจัยรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อออกแบบกิจกรรมที่น่าสนใจ และด้านการพัฒนาเจตคติ ควรให้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพของสื่อ โดยสามารถนำเทคโนโลยีมาต่อยอดพัฒนาให้เป็นสื่อการเรียนรู้ได้

2. รูปแบบการดำเนินงาน และนโยบายสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา

จากการจัดสนทนากลุ่ม พบว่า ระบบการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาในโรงเรียน เริ่มต้นจากการจัดประชุมให้ครูมีความเข้าใจและสนใจการผลิตสื่อและนวัตกรรม แล้วจึงกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน โดยการดำเนินงานมีการจัดประชุมเพื่อจัดทำนวัตกรรมทางการศึกษาทุกปีการศึกษา โดยผู้บริหารมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะการใช้นวัตกรรมหรือให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่กำลังทำนวัตกรรม ส่งเสริมให้ครูมีการเลือกใช้และผลิตนวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสม มีการจัดอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้มากขึ้น ได้เรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ วิธีการผลิตสื่อ ได้ฝึกฝนและทดลองใช้ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนวิธีการและผลการใช้นวัตกรรมซึ่งกันและกัน มีการสนับสนุนให้บุคลากรสร้างนวัตกรรมเพื่อจัดแสดงและส่งประกวดสื่อการเรียนการสอน และจัดสรรงบประมาณในการทำสื่อ มีการจัดหานวัตกรรมประเภทเทคโนโลยี และสั่งซื้อสื่อการทดลองต่าง ๆ ให้ครูเลือกใช้ ซึ่งการกำหนดรูปแบบการดำเนินงาน และนโยบายสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษามีลักษณะ ดังนี้

2.1 รูปแบบการดำเนินงานการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาของทางโรงเรียน มีการประชุมเกี่ยวกับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา แนะนำนวัตกรรมใหม่ให้กับครูเพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนต่อไป โดยเน้นนวัตกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ปฏิบัติจริง โดยให้ครูทุกกลุ่มสาระผลิตนวัตกรรมและนำเสนอแลกเปลี่ยนกัน จัดมุมสื่อและมุมนวัตกรรมและมีการประกวดการจัดนวัตกรรมทุกปี ซึ่งมีนวัตกรรมทางการศึกษาหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ แบบฝึกหัด หนังสือส่งเสริม แผ่นพับ สื่อสิ่งพิมพ์ การทดลอง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มัลติมีเดีย สื่อสำเร็จรูป โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ การนำเสนอบทเรียนผ่าน Microsoft PowerPoint การเรียนรู้นอกสถานที่ มีห้องเรียน 3D ห้องเธียเตอร์ ห้องอัดเสียง มีเครื่องช่วยคอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ติดตั้งอุปกรณ์ที่สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนตามห้องเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ Interactive whiteboard, Projector, Visualizer เป็นต้น รองรับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย และจัดอบรม ให้คำแนะนำและจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านนวัตกรรมทางการศึกษาให้ครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถนำนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ได้

2.2 นโยบายในการสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาของทางโรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนให้มีการจัดทำนวัตกรรม และส่งเสริมให้ครูจัดทำนวัตกรรมทางการศึกษาให้แก่นักเรียน มีแผนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำสื่อและการวิจัยในชั้นเรียน เชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอเพื่อกระตุ้นครูผู้สอนให้ได้เรียนรู้และพัฒนาวัตกรมอยู่เสมอ โดยให้ครูได้ทำนวัตกรรมทางการศึกษาที่ตรงกับเนื้อหาที่สอนและเป็นสื่อที่ใช้ได้จริงอย่างน้อยปีละ 1 ชิ้น นำมาทดลองใช้ในห้องเรียน มีการนำเสนอชิ้นงานนวัตกรรมให้ครูท่านอื่นทราบและจัดประกวดนวัตกรรมในการเรียนการสอน สนับสนุนอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการสร้างและใช้นวัตกรรม สนับสนุนส่งเสริมการเตรียมความพร้อมชั้นเรียนในการใช้นวัตกรรมโดยมีการติดตั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น การติดตั้งอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก Interactive Whiteboard และให้การสนับสนุนงบประมาณด้านการจัดทำนวัตกรรมทางการศึกษาและส่งเสริมการใช้งาน

3. ประสพการณ์การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ที่ได้นำมาใช้ในการเรียนการสอนและการทำวิจัย

จากการสนทนากลุ่ม พบว่า ครูผู้ให้ข้อมูลแต่ละท่านมีการใช้นวัตกรรมทางการศึกษามีหลายรูปแบบโดยเลือกนวัตกรรมที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวิชา ได้แก่ นวัตกรรมที่สามารถจับต้องได้ เช่น แบบฝึกหัดเรื่องการอ่านสะกดคำ หนังสือส่งเสริมนิทานคุณธรรมพร้อมภาพมีสีสันประกอบ สร้างเกมนำไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ใช้ดินน้ำมันเป็นแบบจำลองโครงสร้างอะตอม การนำภาพมาใช้ในการจับคำคู่คำศัพท์ วงจรสำเร็จรูปต่าง ๆ ชุดการทดลอง และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดนวัตกรรม เช่น ใช้สื่อวีดิทัศน์ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) โปรแกรมนำเสนอ

Microsoft PowerPoint การสอนผ่านสื่อออนไลน์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เป็นต้น ในการทบทวนเนื้อหา และเสริมสร้างความรู้ใหม่ ๆ ให้กับนักเรียน สื่อการเรียนการสอนที่สร้างด้วยโปรแกรม The Geometer's Sketchpad (GSP) และทำวิจัยในชั้นเรียน ผลิตสื่อด้วยโปรแกรม Authorware การนำระบบจัดการหน้าชั้น (Google Classroom) เกมตอบคำถามบนเว็บไซต์ (Kahoot) การใช้ Facebook Page การใช้เครื่องฉาย Visualizer เมื่อทดลองใช้นวัตกรรมในชั้นเรียน หากมีปัญหาในการใช้นวัตกรรมจะจัดบันทึกและทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนได้ตรงทุกจุดประสงค์ บางครั้งลักษณะสื่อการสอนที่ได้นำมาใช้ในการทำวิจัยคือเป็นเครื่องมือในการวิจัยและทำให้เกิดผลดีกับผู้วิจัย

ในการจัดการเก็บรักษาสื่อนวัตกรรมต่าง ๆ ส่วนใหญ่ครูที่ผลิตสื่อจะเก็บดูแลเอง โรงเรียนบางแห่งที่มีห้องศูนย์สื่อของกลุ่มสาระ จะมีครูท่านใดท่านหนึ่งรับผิดชอบ ซึ่งถ้าเป็นสื่อราคาแพง ครูบางคนก็หวง ไม่อนุญาตให้นำมาใช้

4. รูปแบบและแนวทางในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู

นวัตกรรมทางการศึกษา คือ การสร้างสื่อใหม่ที่ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้ง่าย เห็นได้จริงในการใช้ชีวิตประจำวันเพื่อให้ได้ประโยชน์ในการเรียนสูงสุด เป็นได้ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เน้นนวัตกรรมที่มีลักษณะมีความน่าสนใจ เช่น มีการใช้เกมและภาพประกอบเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยตนเอง มีการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน นวัตกรรมควรเข้าใจวิธีการใช้ได้ง่าย เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจของนักเรียนและสะดวกแก่ครูที่ไม่ชำนาญด้านนวัตกรรม ง่ายต่อการเตรียมการและสะดวกในการทำวิจัยเพราะครูมีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก

ลักษณะของนวัตกรรมทางการศึกษาที่ดี ควรช่วยเสริมแรงจูงใจในการเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและเข้าใจบทเรียนได้เร็วและจดจำได้ หากเป็นสื่อออนไลน์จะสามารถเข้าถึงนักเรียนในยุคปัจจุบันได้ดีกว่าสื่อที่เป็นสิ่งของ ควรมีการทดสอบความรู้อีกก่อนเรียนและหลังเรียนรู้เพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียนหลังใช้สื่อได้ มีการทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ระหว่างการสอนกับการวิจัย ต้องมีการทดลองใช้นวัตกรรม จนมีความเชื่อมั่นและผ่านการประเมินนวัตกรรม เมื่อนำมาใช้จริงต้องเหมาะสมกับวิชาที่ใช้สอนและวัยของผู้เรียน ควรเผยแพร่นวัตกรรมไปยังผู้อื่น และมีการนำผลจากการวิจัยที่ได้มาแก้ปัญหาให้ตรงตามข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจริง

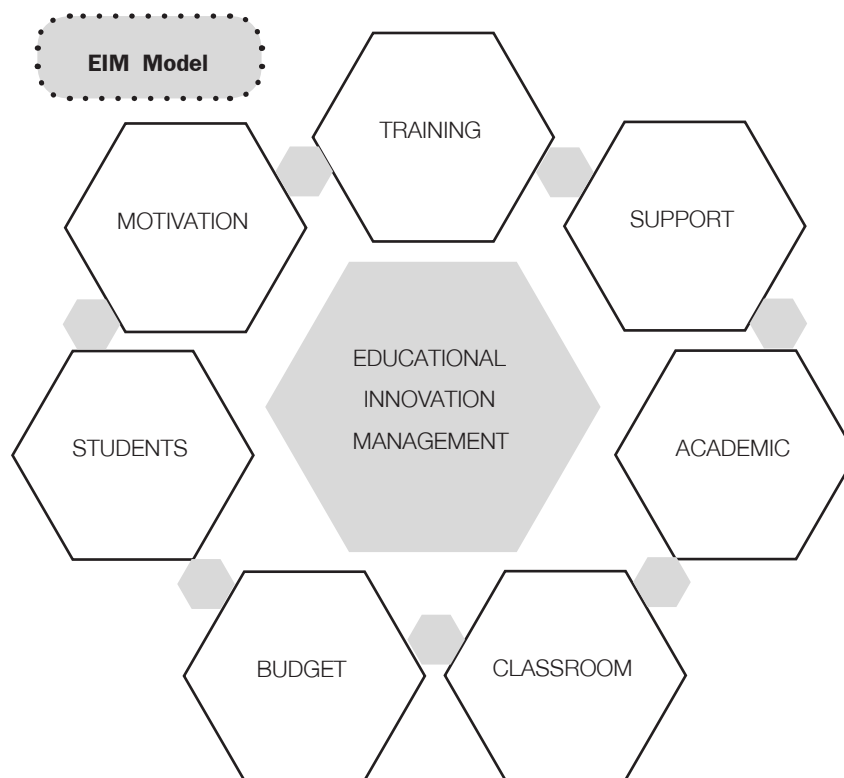
จากผลงานวิจัยที่ได้ สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครูประกอบด้วย 7 ด้าน โดยแต่ละด้านมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ช่วยเสริมให้การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา เป็นไปได้ดียิ่งขึ้น แต่ไม่ได้เป็นขั้นตอนหรือมีลำดับก่อนหลัง ดังนั้น ผู้ที่จะนำแนวทางนี้ไปใช้จึงควรพิจารณาขีดความสามารถและดำเนินการให้ครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์สูงสุดของการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งรายละเอียดแต่ละด้าน มีดังนี้

1. การจัดการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการผลิตนวัตกรรม (Training) โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ในการผลิตสื่อนวัตกรรมมาให้ความรู้ มีบุคลากรที่สามารถให้คำปรึกษาด้านนวัตกรรม และโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้ในการจัดการและพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู
2. การส่งเสริมสนับสนุนอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม (Support technology)
3. มีการจัดเวทีนำเสนอผลงานเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยเหลือกัน (Academic presentation stage)
4. มีนโยบายส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในชั้นเรียน (Classroom innovation promotes) ซึ่งผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา สร้างความร่วมมือร่วมกับคณะครู เพื่อเข้าใจถึงเหตุผลและประโยชน์ของนวัตกรรมและการวิจัย
5. มีงบประมาณจัดทำนวัตกรรม (Budget for innovation)
6. กำหนดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ทุกคนได้ใช้นวัตกรรมอย่างทั่วถึง (Students for

learning innovation)

7. สร้างแรงจูงใจให้ครูในการสร้างนวัตกรรม (Motivation) เช่น ให้งานว่าง การเพิ่มเงินเดือนสำหรับครูและบุคลากรที่มีผลงานด้านการวิจัยและการจัดนวัตกรรมทางการศึกษา

ภาพประกอบ 1 รูปแบบแนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู

5. การส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและการวางระบบเกี่ยวกับรูปแบบ (Model) ของการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู

5.1 สำหรับผู้เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตาม ให้มีการใช้นวัตกรรม จะทำให้ครูมีศักยภาพในการจัดทำหรือสร้างนวัตกรรมมากขึ้นและมีการส่งเสริมในด้านการอบรมโดยเชิญวิทยากรให้ความรู้เรื่องนวัตกรรมและสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา ควรพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียน ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในการผลิตให้คำแนะนำเรื่องนวัตกรรมหรือบุคลากรด้านเทคโนโลยีและสื่อที่ให้ความรู้ในการจัดทำนวัตกรรม นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินนวัตกรรม การศึกษาและการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และความร่วมมือในการพัฒนาการใช้นวัตกรรม จากผู้ประกอบการ ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการ องค์กร หรือผู้ผลิตสื่อออกจำหน่าย

5.2 ปัจจัยส่งเสริม ปัจจุบันรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนได้เปลี่ยนแปลงไปมากด้วยปัจจัยที่หลากหลาย ผู้เรียนไม่เพียงแต่ได้เรียนแค่ในห้องสี่เหลี่ยมเท่านั้น ที่มีครูยืนสอนหน้าชั้นและจดตามทีครูปอกเช่นในอดีต แต่มีรูปแบบการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่หลากหลาย มีสื่อในรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมายที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน มีการนำเทคโนโลยีมาบูรณาการเข้ากับเนื้อหาสาระทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในลักษณะของระบบดิจิทัล การจัดทำนวัตกรรมทางการศึกษาจึงต้องมีการสนับสนุนจากหลายฝ่าย โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้ในการจัดการและพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและทำวิจัยของครูดังที่กล่าวไว้ตามแนวทางขั้นต้น และเมื่อนำนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการเรียนการสอนนักเรียนนั้นจะมีส่วนช่วยในการทดลองใช้นวัตกรรมและออกความเห็นและผู้ปกครองสามารถช่วยให้ความเห็นและทัศนคติที่แตกต่างเพื่อพัฒนานวัตกรรมต่อไป ในส่วนของภาครัฐควรมีนโยบายทางด้านการศึกษาในการจัดทำนวัตกรรมทางการศึกษา

5.3 ปัญหาอุปสรรค โดยอุปสรรคในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา มุ่งเน้นเพียงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมเพียงอย่างเดียว หลักสูตรทางการศึกษาไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดนวัตกรรม ขาดงบประมาณสำหรับการจัดทำนวัตกรรม ครูขาดความรู้เรื่องการใช้นวัตกรรม การสร้างนวัตกรรมและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย ขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อประกอบการจัดกิจกรรม ขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา และบางครั้งอาจไม่เข้าใจและไม่รู้จักวิธีการใช้นวัตกรรมที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้น ขาดความชำนาญในการใช้นวัตกรรม ขาดสื่อประกอบการเรียน ขาดทักษะการใช้เทคโนโลยี ขาดประสบการณ์ในการใช้นวัตกรรมประกอบการสอน ทำให้มีทัศนคติต่อนวัตกรรมทางการศึกษาที่ต่างกัน บางท่านมองว่าเป็นสื่อช่วยสอน บางท่านไม่ยอมเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนหรือมองว่าไม่ดี อีกทั้งมีภาระงานที่มาก ทำให้ไม่สามารถจัดทำหรือพัฒนานวัตกรรมได้และมีเวลาไม่เพียงพอต่อการศึกษารสร้างนวัตกรรม ซึ่งในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ห้องหนึ่งอาจมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป ไม่สามารถใช้นวัตกรรมนั้นได้ทุกคนและนักเรียนมีศักยภาพในการรับรู้ต่างกันขึ้นอยู่กับช่วงวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล หากนวัตกรรมมีความซับซ้อนเข้าใจยาก นักเรียนก็จะไม่สนใจและไม่ให้ความร่วมมือในการเรียน ทำให้การเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมได้ประสิทธิภาพไม่เต็มที่ และผู้ปกครองไม่สนใจและไม่ให้ความร่วมมือในการใช้นวัตกรรม หรืออาจเกิดจากปัญหาด้านสภาพแวดล้อม และสถานที่ในการใช้นวัตกรรม สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปอาจจะยังไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อ เนื่องจากความยุ่งยากและไม่คล่องตัว มีสถานที่ที่ไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีห้องเรียนที่ใช้เพื่อเก็บรักษาสื่อนวัตกรรมเป็นการเฉพาะ ทำให้การดูแลทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และปัญหาด้านสภาพการเรียนการสอน เนื่องจากเด็กมีความแตกต่างกันหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญาและด้านร่างกาย

จากการสนทนากลุ่ม สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้ว่า แนวทางการสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องควรเริ่มตั้งแต่ระดับผู้บริหาร และลงมาสู่ครูปฏิบัติการและครูผู้ช่วย ในการกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งไม่ได้หมายความว่าครูทุกคนต้องทำ ต้องสร้าง นวัตกรรมนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เมื่อโรงเรียนกำหนด “กรอบ” หรือ “ข้อกำหนด” ที่จะนิยามว่าเป็น “นวัตกรรมทางการศึกษา” แล้ว ควรสนับสนุนและขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดนวัตกรรม อาจจะเพียงปีละ 1-2 ผลงาน เป็นต้นแบบ ที่ครูทุกคนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง มีได้มุ่งเน้นเชิงปริมาณว่าครูทุกคนต้องทำ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ครูที่มีศักยภาพเฉพาะด้านสามารถพัฒนาได้ อาจจะเป็นเพียงบางกลุ่มบางคนไม่สามารถทำได้ทุกคน สำหรับครูที่ถนัดในการนำไปใช้ สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาพร้อมกันทั้งระบบได้

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่ส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปทั้งระบบโรงเรียน คือ ปฏิรูปในทุกด้านเพื่อให้ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชน ซึ่งนโยบายและการปฏิบัติในการปฏิรูปทั้งโรงเรียนที่สำคัญที่สุด คือ การปรับแนวคิดและวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งเป็นแนวคิดทางการศึกษาที่ได้รับความสนใจในยุคปัจจุบันมากจากนักวิชาการ นักการศึกษาและนักวิจัยทางการศึกษา โดยนำแนวคิดเรื่องการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของครูมาใช้เพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของครูมากยิ่งขึ้น (Office of the

Education Council, 2009)

การเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ทำให้ลดเวลาในการทำความเข้าใจด้วยตนเอง ทำให้การจัดการเรียนการสอนสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น มีส่วนทำให้ผลการเรียนดีขึ้น มีข้อมูลข่าวสารตามความต้องการ ทันโลก ทันเหตุการณ์ การเรียนรู้โดยใช้สื่อมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนในปัจจุบัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนและผู้สอนควรมีเจตคติที่ดีต่อการใช้สื่อ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของลึบบเอร์ส (Lubbers, 2014) ที่ได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และรวบรวมมาในประเด็นของเสนอแนะให้ มีแนวทางในการสนับสนุนนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับครูในด้านหลักสูตรที่เป็นดิจิทัลและการสนับสนุนด้านห้องสมุดสาธารณะและฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆครูทุกคนจะได้รับนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนผ่านคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังต้องสนับสนุนให้มีบริการสื่อประสมพิเศษที่ให้บริการความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคล ตลอดจนมีการดูแลและสอนบุคลากรหรือพี่เลี้ยงในการทำงานเพื่อพัฒนาและสนับสนุนนวัตกรรมเหล่านี้แก่ผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถเลือก และประเมินนวัตกรรมที่เหมาะสมให้ตรงกับความต้องการผู้เรียน สอดคล้องตามเนื้อหาที่เรียนมากที่สุด

นอกจากนี้ครูเสนอแนะด้านการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาในโรงเรียนว่า ต้องการให้ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจและสนใจ มีการจัดประชุมการจัดทำนวัตกรรมทางการศึกษา โดยให้ครูและเพื่อนครูมีส่วนร่วม ให้ข้อเสนอแนะ การใช้นวัตกรรมหรือให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่กำลังทำนวัตกรรม ส่งเสริมให้ครูมีการเลือกใช้และผลิตนวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสมต่อการเรียนการสอนทุกปี มีการแลกเปลี่ยนวิธีการและผลการใช้นวัตกรรมซึ่งกันและกัน จะเห็นได้ว่า การเรียนรู้ด้วยการพัฒนานวัตกรรมและการวิจัยยังส่งผลให้เกิดการเรียนรู้พัฒนาตนเอง ทั้งต่อตัวครูและบุคลากรผู้ผลิต และต่อผู้เรียนที่ได้รับผลจากการใช้นวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการกำกับตนเองในการเรียนรู้ที่เป็นพฤติกรรมที่มีฐานความรู้มาจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social cognitive theory) และมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้พฤติกรรมภายในเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อควบคุมพฤติกรรมภายนอก โดยผ่านการดำเนินการของตนเองและแหล่งอิทธิพลภายนอก รวมถึงกรอบของแรงจูงใจ สังคมและคุณธรรม จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การกำกับตนเองในการเรียนรู้ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จึงมีความสำคัญที่ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเหมาะสมกับวัยและกลุ่มผู้เรียน สามารถส่งผลให้เกิดกระบวนการกำกับตนเองใน 3 กระบวนการ คือ การสังเกตตนเอง (Self-observation) การตัดสินตนเอง (Self-judgment) และการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-reaction) ซึ่งการดำเนินการของกระบวนการดังกล่าวเป็นปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Bandura, 1986) จากทฤษฎีดังกล่าว สามารถนำมาเชื่อมโยงการนำนวัตกรรมไปใช้ในเชิงปฏิบัติ ซึ่งเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งต่อตัวครูผู้สร้างนวัตกรรม และนักเรียนผู้ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรหาแนวทางสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู
2. เพื่อให้การพัฒนาการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้ครูได้สร้างและพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนให้ครบทุกขั้นตอน เพื่อที่จะช่วยให้นวัตกรรมเมื่อนำไปใช้กับผู้เรียน ใช้ได้อย่างมีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงคุณภาพในลักษณะที่นำผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาระดมสมอง ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมในมุมมองต่าง ๆ

เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นต้น

2. ควรศึกษาโดยการวิเคราะห์ตัวแปรอื่น ๆ ที่สำคัญ เกี่ยวข้อง ที่จะเป็นปัจจัยสนับสนุน หรือเป็นตัวแปรส่งผ่าน ให้เกิดการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครูต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Amornrat Lekkla. (2011). *Problem and needs for Educational Technology and Innovation Development in private vocational schools in Hat Yai District, Songkhla Province* (Master's thesis). Prince of Songkla University, Songkla, Thailand. (In Thai)
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Garavaglia, A. (2016). Innovation in education technology: What is the point? Is immersive education the next step? *Research on Education and Media*, 8(1), 1-3.
- Girolettt, D. A., Lima, R. D. J. C., & Pathy, L. A. (2012). Educational for innovation. *Revista de Administração da UFSM*, 5(3), 607-624.
- Könings, K. D., Brand-Gruwel, S., & van Merriënboer, J. J. R. (2006). Teacher's perspectives on innovations: Implications for educational design. *Teacher and Teacher Education*, 23(6), 985-997. Retrieved May 11, 2017, from <http://www.elsevier.com/locate/tate>
- Lubbers, C. (2014). Supporting innovation in education. *Public Libraries*, 53(3), 36-41.
- Office of the Education Council. (2008). *Samatthana khru lae naeothang kan phatthana khru nai sangkhom thi plianplaeng* [Teacher competencies and guidelines of teacher development in changing society]. Bangkok: Ministry of Education. (In Thai)
- Office of the National Education Commission. (2002). Research of learning development according to National Education Act of B.E. 2542. Bangkok: Author. (In Thai)
- Office of the Education Council. (2001). *Kan wichai phuea phatthana kan rianru tam naeo phraratchabanyat kansueksa haeng chat phoso 2542* [Research for the development of learning under the National Education Act of B.E. 2542]. Bangkok: Author. (In Thai)
- Office of the Education Council. (2009). *Kan wichai lae phatthana nawattakam kan phoem prasiithiphap khong ongkon thangkan sueksa duai kan chatkan khwamru* [Research and developing the innovation for increase efficiency the educational organization by knowledge management]. Bangkok: Author. (In Thai)
- Sukhon Sinthapanon. (2010). *Innovative teaching management for improve the quality of youth*. Bangkok: 9119 Technic Printing. (In Thai)

-
- Suwimon Wongwanich, Ornuma Jareonsuk, & Ujsara Prasertsin. (2011). *Synthesis the research of Educational Innovation Development for improve teacher according to educational reform guidelines*. Bangkok: The Thailand Research Fund. (In Thai)
- Whitworth, A. (2014). Invisible success: Problems with the grand technological innovation in higher education. *Computer and Education*, 59(1), 145-155.